

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 17. mai 2024
(OR. en)

10110/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0112(NLE)

AELE 44
FL 25
ISL 21
MI 517
N 32
EMPL 213
SOC 377

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	17. mai 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2024) 204 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees seoses EMP lepingu protokolli nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust) muutmisega (eelarverida 07 20 03 01 – sotsiaalkindlustus)

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 204 final.

Lisatud: COM(2024) 204 final

Brüssel, 17.5.2024
COM(2024) 204 final

2024/0112 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

**seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees seoses EMP
lepingu protokoll nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja
vabadust) muutmisega**

(eelarverida 07 20 03 01 – sotsiaalkindlustus)

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel EMP ühiskomitees võetav seisukoht seoses EMP lepingu protokoll nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust) muutmist käsitleva ühiskomitee otsuse kavandatud vastuvõtmisega.

2. ETTEPANEKU TAUST

1.1. EMP leping

Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga (edaspidi „EMP leping“) on EMP kodanikele ja ettevõtjatele tagatud võrdsed õigused ja kohustused siseturul. Sellega on ette nähtud nelja vabadust käsitlevate ELi õigusaktide kohaldamine kõigis 30 EMP riigis: ELi liikmesriikides, Norras, Islandil ja Liechtensteinis. Lisaks hõlmab EMP leping koostööd muudes olulistes valdkondades, nagu teadus- ja arendustegevus, haridus, sotsiaalsoliitika, keskkond, tarbijakaitse, turism ja kultuur, mis koonduvad ühisnimetuse „kõrvalmeetmed ja horisontaalsoliitika“ alla. EMP leping jõustus 1. jaanuaril 1994. Liit koos liikmesriikidega on EMP lepingu osaline.

1.2. EMP ühiskomitee

EMP ühiskomitee vastutab EMP lepingu rakendamise eest. Tegemist on foorumiga, kus vahetatakse arvamusi EMP lepingu toimimise kohta. Ühiskomitee otsused võetakse vastu konsensuse alusel ja need on lepinguosalistele siduvad. ELi poolel vastutab EMP küsimuste koordineerimise eest Euroopa Komisjoni peasekretariaat.

1.3. EMP ühiskomitee kavandatav akt

EMP ühiskomitee võtab eeldatavasti vastu EMP ühiskomitee otsuse, milles käsitletakse EMP lepingu protokoll nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust) muutmist (edaspidi „kavandatav akt“).

Kavandatava akti eesmärk on tagada EMP lepingu osaliste koostöö jätkamine liidu üldelarvest rahastatavate liidu meetmete raames, mis on seotud tööjõu vaba liikumise ning sotsiaalkindlustusskeemide ja võõrtöötajate, sealhulgas kolmandatest riikidest tulnud võõrtöötajate suhtes rakendatavate meetmete koordineerimisega.

Kooskõlas ELi eelarvepoliitikaga on ELi tegevuses võimalik osaleda ainult juhul, kui on tasutud vastav osamakse. Makse võib teha aga alles pärast käesoleva nõukogu otsuse eelnõu vastuvõtmist ja pärast seda, kui Euroopa Komisjon on esitanud EMP EFTA riikidele ELi rahastamisnõude.

Seetõttu kohaldatakse ühiskomitee otsuse eelnõu tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2024, et katta 1. jaanuari 2024 ja makse saamise vaheline ajavahemik. Tagasiulatuvus ei mõjuta asjaomaste isikute õigusi ja kohustusi ning selle kohaldamisel peetakse kinni õiguspärase ootuse põhimõttest.

Kavandatav akt muutub lepinguosalistele siduvaks kooskõlas EMP lepingu artiklitega 103 ja 104.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Komisjon esitab nõukogule EMP ühiskomitee otsuse eelnõu, et nõukogu võtaks selle vastu kui liidu seisukoha. Vastu võetud seisukoht tuleks esitada EMP ühiskomitees esimesel võimalusel.

Lisatud EMP ühiskomitee otsuse eelnõu sisu ja laadi ei saa pidada pelgalt tehnilisteks kohandusteks nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 artikli 1 lõike 3 tähenduses. Seetõttu peab liidu seisukoha vastu võtma nõukogu.

4. ÕIGUSLIK ALUS

1.4. Menetlusõiguslik alus

1.4.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“¹.

1.4.2. Kohaldamine käesoleval juhul

EMP ühiskomitee on lepinguga, s.t EMP lepinguga ettenähtud organ. Akt, mille EMP ühiskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav akt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas EMP lepingu artiklitega 103 ja 104.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku. Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõige 9 koostoimes nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 (Euroopa Majanduspiirkonna lepingu rakendamise korra kohta) artikli 1 lõikega 3.

1.5. Materiaalõiguslik alus

1.5.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 alusel ja koostoimes nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 artikli 1 lõikega 3 tehtava otsuse materiaaloõiguslik alus sõltub eelkõige EMP lepingusse inkorporeeritava ELi õigusakti materiaaloõiguslikust alusest.

Kui kavandatava aktiga taotletakse kaht eesmärki või reguleeritakse kaht valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaaloõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

1.5.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava aktiga taotletakse eesmäärke töötajate liikumisvabaduse ja sotsiaalkindlustusskeemide koordineerimise valdkonnas ning reguleeritakse neid valdkondi. Seepärast on selle materiaaloõiguslikuks aluseks ELi toimimise lepingu artiklid 46 ja 48.

¹ Euroopa Kohtu otsus, 7. oktoober 2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

1.6. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslikuks aluseks peaksid olema ELi toimimise lepingu artiklid 46 ja 48 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9 ning nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 (EMP lepingu rakendamise korra kohta) artikli 1 lõikega 3.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna EMP ühiskomitee aktiga muudetakse EMP lepingu protokoll nr 31 koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust, on asjakohane see pärast vastuvõtmist avaldada *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees seoses EMP lepingu protokoll nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust) muutmisega

(eelarverida 07 20 03 01 – sotsiaalkindlustus)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 46 ja 48 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 1994. aasta määrust (EÜ) nr 2894/94 Euroopa Majanduspiirkonna lepingu rakendamise korra kohta,² eriti selle artikli 1 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Majanduspiirkonna leping³ (edaspidi „EMP leping“) jõustus 1. jaanuaril 1994.
- (2) EMP lepingu artikli 98 kohaselt võib EMP ühiskomitee oma otsusega muu hulgas muuta EMP lepingu protokoll nr 31 koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust.
- (3) On asjakohane jätkata EMP lepingu osaliste koostööd nii, et see hõlmaks tööjõu vaba liikumist, sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist ja võõrtöötajate, sealhulgas kolmandatest riikidest pärit võõrtöötajate suhtes rakendatavaid meetmeid.
- (4) Seepärast tuleks EMP lepingu protokoll nr 31 koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust vastavalt muuta.
- (5) Liidu seisukoht EMP ühiskomitees peaks seetõttu põhinema lisatud otsuse eelnõul,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu nimel EMP ühiskomitees seoses EMP lepingu protokoll nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust) kavandatava muutmisega võetav seisukoht põhineb EMP ühiskomitee otsuse eelnõul, mis on lisatud käesolevale otsusele.

² EÜT L 305, 30.11.1994, lk 6.

³ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*